

Bude mít Česko své ministerstvo energetiky?

29.9.2009 Euro str. 36 Report

MARTIN SHABU

Záměr sjednotit energetiku a ekologii narazí na odpor ekologů, zelených a ČSSD
STÁTNÍ SPRÁVA

Snížíme počet státních úřadů a zrušíme minimálně dvě až tři ministerstva, praví se ve volebním programu ODS. Zatím v rovině úvah je zrušení ministerstva životního prostředí (MŽP) a vznik nového ministerstva energetiky (ME).

Týdeník EURO to potvrdil David Vodrážka, první místopředseda občanských demokratů. „Jde o oblast, která je dnes hodně na očích,“ přiznává starosta Prahy 13. ME by mohlo vzniknout přejmenováním ministerstva průmyslu a obchodu (MPO) a přenesením energetické agendy z MŽP. Aby se to ODS podařilo, musí nejprve zvítězit v parlamentních volbách a pak si také najít partnery pro prosazení takzvaného kompetenčního zákona, jímž se upravují působnosti centrálních orgánů. Zájem vytvořit ministerstvo energetiky narazí na odpor z řad ekologických organizací, Strany zelených a také konkurenční ČSSD. Expert sociálních demokratů přes životní prostředí Petr Petržílek se zrušením MŽP rozhodně nepočítá. „Pokud má takový plán ODS, je to spíš důkaz personální a odborné vyprahlosti této strany,“ uvedl pro týdeník EURO.

NÁVRAT DO MINULOSTI

„To jsou hodně pokrokové úvahy,“ neskrýval své překvapení v reakci na novou vizi ODS Tomáš Hüner, náměstek ministra průmyslu a obchodu, jenž má na starost právě energetiku. Vzápětí dodal, že nápad s ME má své opodstatnění. Agenda spojená s primárními zdroji tvoří 70 až 75 procent pracovní náplně MPO. Zbytekové aktivity se týkají udílení licencí, komoditní burzy a podpory podnikání. Potvrdilo se to mimo jiné v mezinárodních vztazích během českého předsednictví EU. Energetika tehdy zabrala podstatný díl času unijních jednání.

Hünerovi by se líbilo, kdyby nové ministerstvo energetiky dohlíželo na naplňování státní energetické koncepce. Je však skeptický k tomu, že by se podařilo spojit ochranáře a obchodníka, aniž by ochranáři „křičeli, že je ropáci ubijí“. Jako příklad hodný následování uvádí Polsko, jež má dobývání přírodních zdrojů a politiku ochrany přírody sloučeno. Náměstek Hüner také připomněl, že za bývalého režimu a krátce po listopadu 1989 již existovalo Federální ministerstvo paliv a energetiky, které se v roce 1990 přetavilo v ministerstvo hospodářství.

MALÁ A VELKÁ ENERGETIKA

Za takzvanou velikou energetiku dnes formálně odpovídá ministerstvo průmyslu a obchodu (jádro, uhlí, popřípadě plyn). Menší část (obnovitelné zdroje energií) má v gesci ministerstvo životního prostředí. Díky politicky odlišnému vedení obou úřadů se uvnitř těchto institucí vytvořily struktury se soupeřícími zájmy. Zatímco jedni chtějí napomáhat dobývání zdrojů, druzí mají v popisu práce ochranu přírody.

Dle Vodrážky za to může exministr životního prostředí Martin Bursík (SZ), který prý MŽP „zapouzdřil“. O napjatých vztazích lidí z MPO a MŽP se v minulosti otevřeně hovořilo, dnešní úřednický kabinet vše jen dočasně přikryl hradbou mlčení. „Energetika je přítom pro Českou republiku klíčová. Jde o významný obchodní artikl, který můžeme vyvážet,“ domnívá se Vodrážka. Úřednická vláda Jana Fischera podle něj skýtá ideální příležitost pro debatu o koncepčních tématech, jakým je například vznik nového ministerstva.

Pokud by se tak skutečně stalo, odpadlo by meziresortní handrkování o politikách a legislativě EU. Národní pozice, s níž bychom do Bruselu jeli, by byla jistě snáze sestavena, měla by však za sebou slabší odbornou diskusi a méně kritických hlasů. **MINISTR PRO KLIMA**

Senátor za ODS, který si nepřál být jmenován, připouští, že ODS zatím o zrušení MŽP a vytvoření energetického portfolia vážně nedebatovala. Podle všeho se občanští demokraté inspirovali britským příkladem. Labouristický premiér Gordon Brown má ve svém kabinetu od října minulého roku ministra, jenž odpovídá za energetiku a klimatické změny. Avšak během jednání vlády vedle něj stále sedí ministr pro životní prostředí.

O oddělení klimatických změn od životního prostředí uvažuje i Evropská komise (EK). Hodlá prý odloučit boj se změnou klimatu od generálního ředitelství pro životní prostředí. Tento podnět ale není pro ODS stěžejní. „Je sice hezké zavazovat se ke snížení emisí skleníkových plynů do roku 2020, měli

bychom však mít spočítané, kolik nás to bude stát," upozorňuje Vodrážka. V českém kontextu by bylo navíc zajímavé sledovat po hypotetickém vítězství občanských demokratů situaci, v níž by musel prezident Václav Klaus jmenovat ministra energetiky a klimatických změn.

BOJ O PENÍZE

Při úvahách o vzniku nového ministerstva nelze podcenit ani možnost, že ODS jednoduše žárlí na dotační programy MŽP a Státního fondu životního prostředí. Tyto projekty prosadil především Martin Bursík a Strana zelených. Zelení politici si tak zajistili podporu domácností, jež by si bez pomoci státu jen stěží pořídily ekologicky šetrný systém vytápění nebo zateplení domů. Vodrážka tuto interpretaci odmítá a říká, že zde o politiku nejde. Například program Panel dle něho znamená pro velké sídlištní celky obrovskou úsporu energií. Jako starosta třináctého pražského obvodu proto iniciativu vítá. Jiné vysvětlení může skrývat všudypřítomný zájem polostátního gigantu ČEZ. Ten by teoreticky mohl podporovat ideu ME. Měl by tak jasně definovaného partnera ve vládě. Další důvod, proč některé kruhy o nové ministerstvo aktivně usilují, zřejmě souvisí se správou evropských fondů a konkurenčním bojem uvnitř státní správy o jejich kontrolu.

ODS také zamýšlí – dle dřívějších informací – zrušit ministerstvo pro místní rozvoj, které je důležitým rozcestníkem evropských peněz. Část jemu svěřených úkolů včetně správy evropských dotací by mohlo přejít na úřad vlády, ministerstvo zemědělství nebo i nově zavedené ministerstvo energetiky. Jde ale jen o hypotetické úvahy. Pro vznik jakéhokoli ministerstva či změnu působnosti existujících úřadů je nutné prosadit v Parlamentu kompetenční zákon.

***

ZMĚNY DLE ODS (Zatím ve stádiu úvah) Vznikne: * Ministerstvo energetiky Zanikne: * Ministerstvo životního prostředí * Ministerstvo průmyslu a obchodu * Ministerstvo pro místní rozvoj

Občanští demokraté se inspirovali britským příkladem. Premiér Gordon Brown má v kabinetu ministra pro energetiku a klimatické změny.

O autorovi| MARTIN SHABU (martin.shabu@euro.cz)